

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hó: a.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	6 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is,

A kibontakozás.

Kolozsvár, ápr. 27.

A függetlenségi párt megmutatta az országnak, hogy komoly és bölcsebb ellenzék, megmutatta, hogy előtte kizárólag az ország, a magyar nép érdeke lebeg és hogy összhangzatossá erejét nem zavarják semmiféle személyes okok.

A függetlenségi párt határozata, mely módot és időt nyújt az összes szükséges törvényjavaslatok és a költségvetés életbírálására is, tehát a kormány életét az egész folyó évre biztosítja: el fogja némitani azt az oktatlan szemrehányást is, hogy a pártot utolsó pillanatban az új választások rémével leszerelesre lehet szorítani.

A párt ismeretes határozatával önként nyújt a kormánynak módot, hogy teljesen törvényes formában és nyugodt időben, minden szenvedélyesség kizárásával kérdezze meg a népet, hogy mint vélekedik a katonai terhek emeléséről.

Ha letárgyaltak minden javaslatot és kaptak egész évre szóló költségvetést, ime a Házat is feloszlatják, a nélkül, hogy a törvényes és alkotmányos rend egyetlen pillanatra is megintogna.

Ilyenformán a függetlenségi párt teljesen a kormány kezébe adta a helyzet kulcsát és senki sem foghatja többé a pártra, hogy az országot törvényen kívüli állapotba kergeti. Nemcsak hogy ezt nem teszi, de még a kormányváltást is elkerülhetővé teszi.

Ha tehát most mégis előáll az ex-lex és a kormányválság, akkor azért a felelősség kizárólag a kormányt terheli. A kormány többé nem hivatkozhatik semmire és feltétlen ragaszkodása a katonai javaslatok rögtöni elfogadásához egyszerű makacsokodás volna, közönséges erőszakoskodás és nyílt hirdetés annak a szedelmes kormányelvnek: „Igy akarom, így parancsolom!”

Szívlelje meg a kormány azt az intést és utmutatást, mely a függetlenségi párt őszinte és hazafias ajánlatában benne van, nehogy oka legyen később neki is, felsőbb hatalmaknak, az országnak is megbánnia a kormány esetleg intranzigens magatartását.

Ha a kormány a mostani valóban loyális ajánlat dacára beakergeti az országot az ex-lexbe, ne várjon többé az előzékenységet, se kiméletet. Akkor megkondult a halálharang felette és minden kormány fölött, mely örökségét a lelteri terhekkel átvesszi.

Akkor a kormány az, aki lefontja az alkotmány bástyáit és viszi az országot — talán a forradalom, talán az abszolutizmus, szóval beláthatatlan bonyodalmak felé.

Most vigyázzon tehát a kormány, hogy az ország az ő elhatározásának kárát ne vallja.

= Bizalom Széll Kálmánnak.

Szégyenletes dolog készülni Szamos-Ujvárról. Néhány hét előtt Szamos-Ujvár közönsége impozáns módon adott kifejezést a katonai javaslatok elleni kifejezésének. Most pedig a vármegyei törvényhatósági bizottság e hó 1-én tartandó ülésére a napirend közé felvetté a Széll Kálmánnak megszavazandó bizalmat és az ellenzék küzdödményének elítélését. Mi azt hisszük, hogy nem esalodunk, ha kifejezést adunk ama meggyőződésünknek, hogy a kormány kitartott embereinek ezen stílikje hajótörést fog szenvedni a törvényhatósági bizottság hazafias érzületének szikláján. Meg vagyunk arról győződve, hogy az önmény főváros hazafiaságára ez a szégyenfolt nem fog reá hullani. Ezt hisszük és reméljük és velünk együtt hiszi és reméli az egész ország közvéleménye.

= A másik emelésről. Luby Géza országgyűlési képviselő — mint Nagykárolyból jelentik — Szatmármegye törvényhatósága elé a következő indítványt terjesztette:

„A harminctíz éves közönséges gazdaság folytán kizsárolva Magyarországot az újabb, terhesebb kiegyezés és a terve-

zett katonai javaslatok miatt előállandó oly súlyos megterheléseknek néz elébe, hogy az udvartartási költségek emelését két millió koronával nem bírja meg. Es miután az uralkodóház magyar udvartartást a fővárosban máig se rendezett be és arra még kilátást sem nyújt, a törvényhatósági közgyűlés azt méltányosnak és jogosnak nem ismervén el, felír a képviselőházhoz, kérve annak elvetését.»

A joghallgatók segélyegyletének matinéja.

Bankett a New-Yorkban.

Kolozsvár, ápril. 27.

(A matiné.) Harminc esztendő múlta tekint vissza a kolozsvári joghallgatók segély-egylete s e harminc esztendő betöltvén, díszes programmal, matinét rendezett az egyetemen délelőtt az egyetem aulájában. Sajnos, kisebb közönség gyűlt egybe ez ünnepségre, mint a hogyan az ügy is, a kifejtett buzgósság is megérdemelte volna, de ez a kis közönség lelkes tetszéssel adózt a közreműködők valamennyijének.

A műsor első számát a honvédszenekar játszotta a „Granadai éji szállás” operának nyitányát. Borsay karmester ügyes, szakavatott vezetése mellett. Majd Benedek Elek, a jogászság illusztris vendége, a kiváló ifjúsági író és publicista állott a felolvasó asztalhoz, lelkes, költői színekben gazdag s mélyes gondolatokban is bővelkedő szöveget intézte az ifjúsághoz, melyben a munkát állította ifjaink elé legnemesebb ideálként. Benedeket, kit már megjelenésekor őszinte, szeretetteljes taps fogadott, nagy figyelemmel hallgatta a publikum s felolvasása végén szűnni nem akart a taps, az éljenzés, az ováció. Az írónak számosan gratuláltak, egyuttal pedig átadták neki az ifjúság tiszteletének külső jelét is: egy óriási gyönyörű bahékoszort. Most Tóth Margit színművésznő szavalt a dráma hűvel Arany János „Hidavágás” című balladáját, mire Br. Bánffy Albertné két szép műdalát énekelte s pompás, tiszta, nagyterjedelmű hangjával méltó módon beigazolta a műsor e számához fűzött várokozásunkat. Rádásul egy bájos francia dalt is elénekelte a báróné, kit Pessiaich Róza kísért a zongorán, finoman. művészzel. — Érdekes két pontja következett a matinénak ezután. Két kedves fiatal leány debütizott, először a kolozsváriak előtt: előbb Kiss Margit, ki Chaplin örökség G. moll balladáját játszotta zongorán, meglepő technikával és ügyességgel, majd Csengeri Piroksa, ki Bob herceg melodramatikuss költeményének elszavalásában Benke Antalt kísérte, ugyancsak zongorán s hasonlóképpen kiérdemelte a dilettans játékon föltülemelkedő kísérelével a hallgatóság elismerését. M. Rédey Szidi, színházunk primadonnája, a Windsor vig nök-ből Fluthné áriáját énekelte, majd két népdallal is megtoldotta műsorát s a publikum alig tudott betelni a művésznő szép, csengő gyönyörűen iskolázott hangjával. Utána Kiss Menyhért olvasta föl három hangulatos, mély érzésű költeményét, mire újból a honvédszenekar játszott Borsai Samu karnagy vezetésével részleteket a „Bánk-bán” operából, a megszokott precizitással és összevágó előadással. A rendezőség az összes szereplő hölgyeket szép csokorral lepte meg, — a közönség viszont valamennyi közreműködőnek zajos tapsal és éljenzéssel fejezte ki tetszését és elismerését. A matiné fél 2-kor ért véget.

(A bankett.) A jogász-segélyegylet 30 éves fennállása alkalmából rendezett ünnepségek kiegészítésül a New-York földszinti éttermében tegnap délután a matiné után bankett volt. A megjelent vendégek a tágas étterem legnagyobb részét megtöltötték. — Mindjárt a harmadik fogásnál fellélt Schilling Lajos dr. az egyetemi rektora és ő felséget köszöntötte fel; utána Benke Antal Wlascics Gyula közoktatásiügyi minisztert éltette; majd Kiss Menyhért köszöntötte az egyetemi tanácsot. Beszéltek még Haller Károly dr. az egyetemi ifjúságra, Kun Béla a segély egyletre, Kiss Menyhért a szereplőkre, különösen a jelenlevő Rédei Szidi színművésznőre üritette poharát. Szavcsina Géza polgármester az ifjúságra és Benedek Elek; Kiss Mór dr. Szavcsina Géza polgármesterre mondott pohárköszöntőt. Kosutány Ignác dr. Palkovits József altábornagyra üritette poharát, a ki viszont a polgárság és katonaság közti békés egyetértésre mondott toasztot. Bíró Béla az egyetere. Kolozsvári Sándor dr. az egyetemi ifjúságot; Gálbóri Bruno és Makoldi Dénes a jogász-segítő egyletet éltették. Benedek Elek tartalmas és erősen politikai vonatkozású pohárköszöntőjében az egyház, a polgárság és hadsereg egyetértésére utalt és Palkovics József altábornagyra, Bíró Béla apátplebánosra, valamint Szavcsina Géza polgármesterre üritette poharát. Csorba Rudolf Dobal Antalt üdvözlötte, a ki viszont Haller Károly drt éltette. Deák Albert dr. Benedek Elekre mondott pohárköszöntőjével mindvégig vídamságban tartotta a közönséget. — Végül még Csengeri János dr. toasztozott, ki szintén Benedeket éltette. A bankett, a legjobb hangulatban késő délután ért véget.

A vármegyei tisztviselők fizetésrendezése.

Országos kongresszus.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, április 27.

A vármegyei tisztviselők tegnap délelőtt tartották meg Pestvármegye dísztermében országos kongresszusokat a fizetésrendezés ügyében. Mind a hatvanhárom vármegye képviselve volt azon s a jelenlevők száma meghaladta a félezeret. Beniczky Lajos Pestvármegye alispánja, mint a kongresszus elnöke, nagyhatású beszéddel nyitotta meg a tanácskozást s üdvözlöve az ország különböző vidékeiről megjelent megyei tisztviselőket. Majd ősmertette a kongresszus célját, mely szerint a vármegyei tisztviselők mostani mozgalmukkal az anyagi függetlenséget öhajtanák maguknak biztosítani, hogy jobban szolgálhassák hazájukat. A nagy tetszéssel fogadott megnyitó után Issekutz Aurél főjegyző (Torontál) előadó ismertette az emlékirat-tervezetet, a mely szerint a vármegyei tisztviselők akként chajják szabályozni a fizetésrendezésüket, mint azt állami tisztviselők fizetésének szabályozásáról szóló törvényjavaslatban az igazságügyi alkalmazottak.

Majd a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

1. Felkéri a vármegyék közönségét, hogy a vármegyei alkalmazottak fizetésének szabályozását a kongresszus kérvénye alapján már a legközelebbi rendes, esetleg e célból egybehívandó rendkívüli közgyűlés napirendjére tűzze ki, annak során a kongresszus által elfogadott s a kérvény kapcsán bemutatott szabályrendeleti tervezetet vegye tárgyalás alá, tegye azt egész terjedelemben magáévá, emelje egyhangulag határozattá s kérje a törvényhozást, kormányt és belügyminisztert feliratok útján arra, hogy a vármegye közönsége által elfogadott szabályrendeleteknek az állami tisztviselők fizetésének újabb szabályozásával egy időben, vagy legkésőbb 1904. jan. 1-én leendő életbeléptetéséhez most első ízben szükséges és jövőben a fokozatos előléptetéssel szükséges összeget a belügyi tárca terhére vegye át s illetve azon összegekkel a vármegye állami javadalmozását megfelelőleg emelje. E felirát a törvényhozáshoz, kormányhoz és belügyminiszterhez küldöttségileg juttassa, amelyben való részvételre felkéri a megyebeli képviselőket.

2. Mondja ki az országos kongresszus, hogy a vármegyei alkalmazottak fizetésének az ország valamennyi vármegyéjében egyöntetűen ugyanazon elvek alapján való rendezésére irányuló és a vármegyék közönségéhez intézett kérvényét, illetve emlékiratát küldöttség útján a kormányhoz, a törvényhozáshoz juttatja, felkéri az országos képviselőket támogatásért, igazságos ügyük sikerének elérésére kikéri a saját támogatását.

A javaslatot a kongresszus egyhangulag magáévá tette.

Ezután Benel Antal szolgabíró nagy figyelem közt a következő indítványt tette: — Pestvármegyének ebben a történelmi nevezetességű díszes termében, amelyben a nemzet alkotmányos és szabadelvű törekvéseinek sok szép virága érlelődött nemcsak gyümölcsös: a kegyelet magasztos érzésétől mélyen áthatva emlékedem szólszra.

Mert, mintha csak még most is visszhangzanak e terem falai ama nagyfontosságú eszmeküzdelmek zaját, a melyek az ébredő magyar nemzeti renészesszans nagy idejében 1825-ben és azóta is elhangzottak itten.

Nos hát én e tradicionális fényű teremben kifejtett eszmeküzdelmektől áthatva: a lelkeket látom és hallom, mintha e terem falait ékesítő képek alakjai meglevelednének és minket — jelenleg az ország 63 vármegyéjének képviselőit — a nemzet történelmének egy-egy kimagasló mozzanataira figyelmeztetve: arra buzdítanak, hogy a történelmi multa vármegyének most már csakis anyagiaktól függő szellemi és erkölcsi ekzisztenciáját elveszni ne hagyjuk!

Ezzel tartozunk a multnak, a melytől örököltük ezt a vérről szerzett és verejtékekkel fönttartott létalapot, de ám tartozunk a jövőnek is, amelyre majdan örökségül hagyni fogjuk.

Azonban a vármegye, ama nagy földadatoknak, amelyeket az állami élet poli-

tikai, közművelődési és gazdasági problémái elébe utalnak, ma-holnap képtelen lesz megfelelni.

Mert tény az, hogy az állam, a maga jogszervezetében és közintézményeiben az állami életnek csakis a keretét adja meg: amde ebbe a keretbe a tartalmat megteremteni és kiépíteni a vármegye földadata.

Azonban e szép hivatásának csakis úgy képes megfelelni, hogyha ehhez az ideális földadathoz szükséges anyagi létalap erőssége — összhangban áll a reáépített és a reáépítendő tervek nagyságával!

A vármegyei tisztviselők a nemzetnek ama munkásai, a kik az állami élet magasztos földadatait végzik.

Azok, tehát — becsületet, tudást, lelkiismeretes odaadást és emelkedett szellemet igénylő — erőlyes terékenységeikben nem szabad zavartassanak a létfenntartásért való küzdelmek keserűsége által.

A Vármegyé-bez írott üdvözlő levélben Kmethy Károly dr. egyetemi tanár kifejtette azt a megcáfolhatlan igazságot, hogy a vármegyék személyi elemének javítása az elsőrendű nemzeti érdekek egyike!

A törvényhatósági tisztviselők fizetésének bőkezű rendezésénél fősvénykedni: a magyar államiség ellen elkövetett véték volna!...

Mert amíg a közigazgatási pályán nyomorgás a munka bére: mindaddig a vármegyék ideális földadatahoz szükséges ideális munkaelet az államnak nélkülöznie kell!

A mikor a miniszterelnök ur az 1899. év tavaszán az ország kormányzására vonatkozó rrogramját előadta: a közigazgatás bajainak orvoslását, hiányainak pótlását és hibáinak kiküszöbölését is megígérte.

Tagadhatatlan, és éppen mi tagadhatjuk legkevésbé, hogy igéreteinek bevaltására irányuló törekvéseivel hervadhatatlan babérokat érdemel.

Azonban most már 63 vármegye tisztviselője szívdobogva várja a miniszterelnök ur elhatározását, a melytől nemcsak egyének és családok intézményének, sőt hagyományok anyagi, erkölcsi és szellemi létérdeke nyer irányítást.

Forduljanak tehát ismételtén hozzája, a ki fényes közpályájának keresztségét a vármegye szolgálataiban nyerte, így tehát érzelmi kapocs is fűzi a vármegyéhez: és kérjük, hogy a most már halasztást nem szenvedhető anyagi kérdés sürgős megoldásával és igéretének bevaltásával kegyeskedjék a vármegye tradicionális fényét megmenteni.

Hiszen ez által nemcsak a vármegyék annaleszeiben, hanem a nemzet politika történelmében is hálálatos megörökített fog nyerni!

A temperamentumos ifju szolgabíró zajoson megéjenezték.

A kongresszus ezzel véget ért.

Az iparos-egylet ünnepe.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, ápril. 27.

Lélekemelő, szép tünnepélyt rendezett tegnap a kolozsvári iparos-egylet választmánya az egyesület főtéri palotájában.

Alig két héttel ezelőtt f. hó 14-én tartott tisztújító évi közgyűlésén ugyanis megválasztotta tisztikarát s ezek között vezető tisztviselőt, még pedig díszelnökké: B. Bak Lajost, elnöké: Hevesy Józsefet, alelnökké: Mattay Kálmánt, kiknek választását mintegy beiktatásul, társas-vacsorával ünnepelték meg.

Divattá lett ugyan már nálunk, hogy minden valamire való társadalmi mozgalmat, avagy tényt megbanketizzunk. De ha volt valaha létjogosultsága a bankettezésnek úgy ez valóban jogosult volt.

Az az iparos-egylet, mely csak egy évtizeddel is ezelőtt egyik legszámottevőbb intézménye volt városunknak s az iparos társadalomra fényt derített — az utóbbi évtized alatt némileg visszaesett s kiejtette kezéből a vezérfonalat, melylyel az iparosokat, sőt az iparosok barátait is összetartotta s ezáltal városunk iparának, kereskedelmének, szóval közgazdasági fejlődésének lendületet adott.

Érezték ezt első sorban maguk az iparosok is. És a tegnapi tünnepey — ugyszólván — megnyilatkozása, kifejezése volt azon örömlüknek, azon reményüknek, hogy kedvező fordulat váltotta fel a hanyatlást, mert sikerült oly egyéneknek állítani az egyesület élére, kiknek multja, társadalmi pozíciója garantálja jövőben való működésüket, munkásságukat.

Az ő személyük iránt való tisztelet és szeretet nyilvánult meg tegnap — első sorban maguk az iparosok részéről; de az egy-

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyílttér soronként 40 fillér.

ház, a tanügy, a kereskedelem, a hatóságok és más testületek, szóval Kolozsvár város társadalmának, minden számot tevő rétegében, miről a megjelentek nagy száma tett fényes tanubizonyságot.

S midőn különösen örömmel jegyezzük azt föl, hogy Kolozsvár város és polgármesterének képviselőtében Salamon Antal és Fekete-Nagy Béla tanácsosok jelentek meg, ugyanakkor elismerőleg kell szólnunk arról, hogy a róm. kath. egyház kiváló három papja Bíró Béla apát-plebánus, Pál István kanonok, status-elfadó és dr. Szeke-res József szentpéteri plebánus vettek részt az iparosok emez ünnepélyes összejövetelén.

S mikor e hazafias, társadalmi tőlről emlékezzünk, önkénytelenül kérdjük, ényés miért maradtak el a református egyház papjai és egyszersmind kiváló szónokai s hol a többi egyház képviselői is? Azt föl sem tételezzük, hogy a rendezőség részéről történt volna mulasztás, mert hiszen iparosainkat s éppen ezért a rendezőséget is a legesekélyebb elfogultsággal is vádolni, nem tudjuk.

Az iparosok palotájának nemcsak főterfőlő nagy terme, hanem a könyvtári és gyűlésterem is zufolásig telve volt a megjelentekkel s közel háromszázan lehettek a résztvevők.

A legnagyobb gonddal igyekeztünk följegyezni, mintegy emléktől azok neveit, kik e szép és bizonyára maradandó nyomokat hagyó iparos társasvacsorán részt vettek. Ide iktatjuk tehát a szerint nevüket azon tudatúl, hogy a kimaradtoknak nem veszik tőlünk szándékos cselekedetnek. A Kerekes János és Gergely Kálmán váltagok gondos rendezését dicsőró elhelyezése szerint ott voltak:

Czirják Károly, Veres Károly, Reschner Gótfried, Burger Frigyes, Dunky Béla, Weisz Adolf, Benyovszky József, Domján Péter, Imbrey Rudolf, Török István dr., Lászlófi István, Huwald Gyula, Kopcsányi Rezső, Mossy Lajos, Hancz Pál adótsízt, Schäffer András, ifj. Csizhegyi Sándor, Lászlótki Péter, Lászlótki Samu, Gárdonyi Imre, Szentgyörgyi István, Birkó János, Bíró Béla, Pál István, Salamon Antal, Holló Károly, Tompa Kálmán, Lengyel Károly, Molnár Károly, Szegő Ede, Vinzer Herman, Braun Mihály, Pataki Béla, Akkeszmann Albert, Haass János, Geng Ákos, Veszelo-szky Antal, Gál János, ifj. Jakab Lajos, Abeti György, Györgyfalvi Miklós, Hekkel József, Tóthfalusi György, Csernyánszky Lajos, Gergely Kálmán, Ferenczi Ignác, Orbán Lajos, Szilágyi Lajos, Szilágyi József, Cserei József, Balogh József, dr. Gergely Albert, Palkó Antal, Szele Márton, Farkas Antal, Tomán Béla, Öffner Sámuel, Terkál Béla, Simonfy István, Régeni György, Gál Antal, Adorján Béla, Klassovith György, Lévai János, Grünwald Mór, Léber Gyula, Olasz József, Ormai Kálmán, Törzs József, Albert József, Topai Sándor, Mautek József, Kerekes János, Benyovits István, Gersteinbrein Tamás, Szessák Ferenc, Spáda János, Pap Sándor, Kondász Dani, Harkó Lajos, Winter Jakab, Andrásofszki Lajos, Gombos Ferenc, Flóra Gyula, Pap László, Marosán Gábor, Bányai Károly, Kajetan Endre, Tanács József, Farkas Samu, Mán-szter Ede, Reményik Viktor, dr. Szekeres József, ifj. Dali Mihály, Dali György, Dali János, Biluska József, Bagl György, Rajtik János, Szilágyi József kovács, Losonczy Mihály, Bogdán János, Hubai Károly, Novelli Lajos, Bodnár Mihály, Andrásofszky Efraim, Márczinkievicz Ignác, Adorján János, B. Bak Sándor, Bak Bálint, Bak Imre, Székely Miklós, Nagy Kálmán, Gráf József, ifj. Gráf Lőrincz, Bréver János, Kovács István, Losonczy Samu, Izslai Márton Balázs György, Péhes Ferenc, Balázs Gyula, Müller Gyula, Bodolai József, Fodor Antal, Katonai Gergely, Végh Sándor, Török Lajos, Máyer Károly, Kardos Sándor, Kottai János, dr. Övári Elemér, dr. Csipkés Károly, Nagy János, Pállán Henrik, Gombos Károly, Benkó Mihály, ifj. Andrásofszky Dani, dr. Papp József, Fekete-Nagy Béla, Klement Antal, Pap Kristóf, Estáger Mihály, Somodi István, Lőv Rudolf, Török Kálmán, dr. Mihály József, Damján Ágoston, Magyar Endre, Pap Kristóf, Wiltsch Frigyes.

Fél nyolc óra volt, mikor a Polgári Dalegyet, ez a kitűnő iparos-egyleti daikör ünnepélyes akkordja fölhangzott. Kölseey Himnuszát: Istén áldd meg a magyart... énekeltek gyönyörűen, imaszertien, melyet mély csendben, állva hallgattot végig a közönség s lelkes tapsal honortál.

A második fogásnál Bíró Béla apátplebánus állott fel. Tisztelettel parancsolt ősz alakjára tekintett minden szem s a tányér-csörömpölések mintegy parancsszóra megszűntek. Ma születésnapot tölünk — úgy mond. — Ma ez egyetl ujjá született. Jól van ez így, mert az ipar alapja a jólétnak és így az ország jólétének is. Jó ipar nélkül a társadalom halott. Olyan emberek általnak most élére ez egyesületnek, kik munkaszeretők és arra alkalmasak. Az isteni gondviselés intézkedését látja ebben és ez biztosítéka annak, hogy az egyetlnek jövője van s kell is legyen. Ez isteni gondviselést kéri, hogy lendítse, építse e társadalmat. Első helyen üdvözlő a díszelnökt, Bak Lajost, kit betegsége gátolt a megjelenésben.

Második helyen üdvözlí *Hevesi* Józsefet, az új elnököt, ki hivatott és képes is az állásra. Az isteni gondviselés egy alelnököt is adott és ez *Mattay* Kálmán, ki érti azt, mit egy testületnek tenni kell. Mindhármukat a haza, a város és az egyesület javára éltesse az Isten.

Az általános éljenzéssel fogadott szép beszéd után *Pál* István kanonok, státus előadó állott fel szólásra. Ma buzát szentelt az egyház — kezdő beszédét — s kérte Isten áldását a népre. Zászlók lengedeztek és ünnepesen s az egyház zászlói mellett ott voltak a multból fennmaradt különböző ipartestületek zászlói is. Mindig megbeszélte az egyház az ipart, mert viszont az ipar is megbecsülte az egyházat. Most mikor az egyház újra ébred, sokan közülük szívesen üdvözlözzük ezért s tesszük meg mindent az iparért, bizonyítja ezt az a tény, hogy maga az apátplébános tartja az első pohárköszöntőt. Ő olyan embert akar köszönteni, ki szorgalmával, munkájával magának is, de a társadalomnak is nagy hasznára van ez a diszelnök; az isten *Bakk* Lajost ez elhivatásban sokáig éltesse.

Salamon Antal: Uram! Tisztelt társaság! Engedjék meg, mint a város képviselőjének, hogy az elhangzott két szép beszéd után én is köszöntsek. Két szép gondolat foglalkoztatja s e gondolat rokonságban van az iparral.

Egyik a demokratia s a másik a liberalizmus. Mi a demokratia? Hogy a nép önmagát kormányozza, ne legyen rabslója. Mi a liberalizmus? Hogy legyen szabadság. Itt *Széky* Miklós barátomnak közbeszólására meg kell jegyeznem, hogy ez nem politika. És e két tétel érdekes fejtegetése után egy tapasztaltja, hogy az újjáalakulással olyan férfiak álltak az egyház élére, kik a demokráciát a műveltséggel párosítani tudják. Utal e tekintetben Amerika iparosaira, kik Amerika iparát oly fejlettség emelték. Az egyház élére most olyan férfiak jutott, ki a bizalmat saját érdemeikért megérdemelte. *Hevesi* Józsefet, az új elnököt élte.

Ez eszme-gazdag beszéd, méltán kiérdemelte az általános éljenzést és tapsot, s a szebbnél-szebb szellemes tőzstok elmondását vonta maga után.

Geng Ákos, az ipartestület titkára, az iparos-egylet jövő munkásságáért az egyház tisztviselőit köszöntötte fel, mely után:

Hevesi József elnök emelkedett föl szólásra. Szokatlan helyzetben vagyok — ugymond — annak az elhunytának emléke elevenedik föl lelkében, ki a diszes állást, melyet ő most elfoglalt, oly nemes munkaszeretettel töltötte be évtizedeken át. Az ő munkája maradandó nyomokat hagyott, méltó a reá való emlékezés.

Tisztelet az elhunyt emlékének, de az élőkre munka vár. Megvan-e benne az erő, nem tudja, de törekszik erre. Jelszava, hogy egyetértésben, szeretetben van a siker s az új aera kezdetén a szeretet érzelmével üdvözlí a megjelent vendégeket és tagtársait. Tagtársait arra kéri, hogy abban a munkában, melyben előre haladni akarnak, vele munkálkodjanak. A béke és szeretet legyen a vezérfonál. Köszönetet mond a vendégeknek és szeretett tagtársaira üríti poharát, hogy egyetértésben működhesse.

Demjén Ágoston: Tisztelettel üdvözlí a vendégeket, kik oly szép számmal jelennek meg, hogy az iparosok ez ünnepét emeljék. Még csak kezdetén vagyunk a munkának, mert ünnepünk és csak várjuk, hogy mit tesznek azok, kiket megválasztottunk, de ismerjük őket s bízunk bennük. Szomorúan tapasztaltja, hogy fehérszattalál együtt érzünk, de ott, a hol kell, ott nem vagyunk együtt. De most olyan vezérünk van, a ki egytűre akarja hozni mindnyájunkat. Adja Isten áldását a választásra, hogy úgy legyen, a minő reményben választottuk. *Bíró* Béla plebánosra üríti poharát, kit az isten sokáig éltesse.

Dr. Szekeres József nem ért egyet *Salamon* tanácsossal, mert ő a demokratia létezését nem a 15-ik századtól datálja, hanem Krisztus születésétől. Demjén tart, s ő is azt kívánja, hogy legyen az iparosok közt béke. Imáinkban mindig azt kérjük, hogy az isten adja meg a mindennapi kenyérünket. A közbizalom most olyan embert állított az egyház alelnöki tisztjére, ki nekünk — isten jóvoltából a mindennapi kenyeret adja. Adja isten, hogy *Mattay* Kálmán alelnököt az isten sokáig éltesse, hogy másokat sokáig boldogíthasson.

Tompa Kálmán áll föl — engedve a közkívánságnak — s elmondja, hogy néhány hónap előtt gyönyörű szép álmot álmodott, de a mit most el akar mondani, azt nem álmodta. Három olyan embert választottak vezető elnököknek, a kik iránt — ő ismeri az iparosok régebbi véleményét — mindig bizalommal viseltettek. Most tehát ő nem is prózában, hanem alkalmi költeménnyel üdvözlí mindhármukat.

A hangulatos szép költeményből bemutatjuk a következő versszakokat:

Uj század, új kor, új nap ez úgy érzem,
Uj hajnalfény a tepsed mult felett,
Mert volt erő itt, tetre kész erő sok,
Csak láncra verték azt a szellemet,
Mely néz, kutat és nem pihen szorongva,
De vágyik egy szebb, egy jobb jövő után
S ha megtalálta, megfogja kezével
És boldogul mind szerzte e hazán!

Magyar ipar! e szóban egy világ van,
Világ, mely éltet, tetre lelkesít!
E nélkül nemzet nagygyá sohse lett még,
Hiába vágyott győzni ellenit.
Nagy Anglia s a messze sok szabad hon
Mind iparún lett boldog és szabad,
S magyar hazánk is úgy lehet csak nagygyá,
Ha iparával versenyt győz, halad!

Erő, szív, észle e három egyesüljön,
Mint három egység munkátok felett

S ha ezt kivírta minden munka kezdet,
A szeretetben egyesüljétek!
A szeretet a bátorítás hangja
Adjon kitartást és munkaerőt
És akkor szép és dicsőnek látjátok
A tepsed multon várva jövőt.

Fel hát a tetre, fel mind új erővel
Az új századnak fénylő hajnalán,
Hogy bármely ága a magyar iparnak
Arnyat ne hagyjon e küzdő hazán,
De mint a nap, mely tél fagyán is áttör,
Ugy törje át a multat szorgalom,
S a nagy és dicső nemzetek sorába
Emelkedik fel nemzet és a hon.

S ti hármán itt, az ész, erő, szív után
Vezessétek a munkás ifjakat.
Nyissátok meg a tudványt előttük,
Hogy a tudásban izmosodjanak.
S ha majd a hosszú századok lefennek,
Ti rólatok zeng a magyar ipar,
És nevetekre dicső fény sugarat hint,
Mint utókorra, áldva a magyart!

Mondanunk sem kell, hogy szűnni nem akaró lelkes éljenzés és taps követte *Tompa* felköszöntőjét.

Dr. Gergely Albert a Krisztusi szeretetre hivatkozva *Bíró* Béla és *Pál* Istvánra emeli poharát, kik itt megjelenve bebizonyították, hogy mindig jóbarátjai, támogatói az iparosoknak.

Az időközben betegen is megjelenő *B. Bakk* Lajos állott fel szólásra s böcsánatot kért, hogy csak halkan fejezheti ki szavait. *Tompa* Kálmán, egyesületünk kedves tagja oly szép szavakkal köszöntötte fel, hogy azt szó nélkül nem hagyhatjuk. Mind munkások vagyunk, de aki kötelességét nem teljesíti, az szinte nem ember. Ő azonban, kik nem tudnak dolgozni, azokra hívja fel a figyelmet, az elagott iparosokra, hogy azokért is dolgozzunk!

Tompa Kálmán élte.

Gergely Kálmán rövid, meleg szavakkal, a választmány névében üdvözlí a vendégeket.

Dr. Csipkés Károly kir. ügyész. Először van az iparosok között s engedelmis kér, hogy annyi szép beszéd után ő is köszönthesse. *Salamon* és *Széky*re hivatkozik, hogy ő sem politizálni akar s épen azért Demjén tart s nem megy Amerikába, mint *Salamon*, a demokratia keresésére. Ohajja, hogy az a vizslá, mely az iparosok közt lábra kapott, elenyésszen s a *Tompa* verse szerint az ipar érvényesüljön. *Hevesi*re, mint szülőre, hogy legyen atyja ez együletnek s tagjai legyenek gyermekei — neki ugy sem leírén — s vezethesse őket, hogy a magyar hazának diszére legyenek. Élteni Hevesit.

Szentgyörgyi István sugó nélkül beszél s így bajos a helyzete. Későn is jött, keste azt a kis pénzt, mi e bankettre kellett. (Általános derűtlenség.) Rá is áldozta azt. Elmondja azt a mit szívében érez. Hallgatta, hogy ipar, ipar, ipar — űk is így vannak a magyar művészettel. Sir a magyar lelke s magyar ipar nincsen, de magyar színészet sincsen. Van Bob herceg aki tudja minő hercegnő. — Ohajja, hogy a magyar ipar is, a magyar művészet is tisztuljon meg mindentől, a mi idegen. — Azt kívánja, hogy a magyar ipar legyen olyan, hogy minden nemzet fogadja el azt, de legyen minden ízében is magyar s legyen rajta a magyar jelleg. — A három új tisztviselőnek erőt és kitartást kíván.

Fekete N. Béla szerint azért a pár szóért, melyet *Salamon* Antal a demokráciáról tartott, sok helyről támadatott meg. *Salamon* nem szorul az ő védelmére, de vele egyetért. Az iparosság jövőjéről szól, melyet *Hevesi* elnök is szépen kifejtett. De ehez is, mint mindenhez, pénz és pénz kell. Az egyet új pénztárnokára, Régeni Györgyre üríti poharát.

Hevesi József elnök fölemlíti, hogy *Szavacina* Géza, kir. tanácsos, polgármestertől igen megleghang levelet kapott s gyengékedésre hivatkozva, tudatta, hogy ez ünnepségen részt nem vehet, de föl-kérte *Salamon* Antal és *Fekete* Béla tanácsosokat, hogy őt és a tanácsot képviselék (*Salamon* közbeszó: á la kékfejű sas, sarga és fekete). *Szavacina* Géza polgármestert élte, a város két képviselőjéért üríti poharát.

Salamon Antal kijelenti, hogy egy banketten kétszer soha sem beszélt, ma esik meg rajta ez az eset. Válaszolva a beszédjére tett reflexiókra, a kolozsvári kereskedők jelenlévő tagjaira s azok között *Réményik* Viktorra emeli poharát.

Dr. Török István főgymnasiumi igazgató kérdi, hogy szabad-e még szólni annyi szép felköszöntő után? A 60-as évekre tekint vissza, mikor a Redout mellett egy szobában alakult egy kis kör, a Vasárnapi Újságot s egy pár divatos újságot járta s ez a kis kör ma már egy hatalmas egyesület, a melynek kebelében felzendül a dal. A dalművészet is méltó partfogásban részesülve, ma is élvezük az iparosok dalegyületének szép dallamait. A Polgári dalegyület élte.

Nagy Kálmán a hírlapíródalomról és annak jelentőségéről szólván, élte a jelenlevő hírlapírókat *Dr. Papp* József szerkesztőt és *Petrán* József hírlapíró.

Dr. Papp József szerkesztő általános érdeklődés között elmondja, hogy nem régiben egy szintén ilyen szép társaságban hallotta feljuttani egyik tudós egyetemi professzortól, hogy az ipart önállóvá és szabaddá a kitartó munkásság és tákarékoság teszi; ő a magyar ipar fogasztóira emeli poharát.

Bakk Lajos Demjén Gusztávra, mint buzgó választmányi tagra; *Szilágyi* Lajos a csizmadia ipartársulat elnöké Dr. *Széchy* Ákos és *Magyar* Endre iparisikolai igazgatókra; *Lengyel* Károly a magyar ipar életképességét fejtegetve, *Dr. Török* István és *Benkő* Mihály bankigazgatóra; *Dr. Szekeres* József, *Csipkés* Károlyra, *Dr. Török* István igen szép felköszöntőben

Tompa Kálmán és *Szentgyörgyi* Istvánra ürítették poharát.

Már 12 óra felé járt az idő, mikor *Bíró* Béla plebános szép bucsufelköszöntő után elteve az egyesületet és boldogulása isten áldását kérve — *Pál* Istvánnal együtt — s még igen sokan eltávoztak.

Az ünnepők zöme azonban még ott maradt s a Polgári Dalegyület vidám dallamai mellett s számtalan pohárköszöntések között töltötték az időt vidám hangulatban éjféltálig.

S mi e szép ünnepély lezajlása után hozzáfűzzük a sok jókívánsággal mellé a miénket, hogy az iparos-egylet az új tisztviselői karral élén sokáig, nagyon sokáig sikerrel munkáljon a haza javára, a magyar ipar fölvirágzására.

A magyar és osztrák kiegyezési törvények.

Írta: Kálmár Antal dr.

Kolozsvár, április 26.

A kérdés első része ez: ismerik-e Ausztriában a mi kiegyezési törvényünket, az 1867 XII. t-cikkelyt? Akár ismerik, akár nem ismerik, de tény, hogy vagy tíz osztrák közjogi tudóknak elősorolni, akik a mi közjogi alaptörvényünkkel behatóbban foglalkoznak, — ellenben a magyar közjogi irodalomban — egy lexikon szerű munkán kívül — nem találunk egyetlenegy közjogi könyvet sem, amelyik az 1867. évi december 21-iki osztrák kiegyezési törvénnyel csak valamiképpen is foglalkozna. Ennek aztán az az eredménye van, hogy mi magyarok ismerjük (nagyjából) a mi XII. t-cikkelyünket s a magunk államjogi helyzetének h megítélésénél, a mi közjogi állapotaink mérlegelésénél csak ezt vesszük zsinórmértékül (a minthogy mást nem is vehetünk): amde nem ismerjük a mi közösséges törvényünknek megfelelő 1867. december 21-iki osztrák kiegyezési törvényt, — már pedig a megoldandó kérdések ez a második része.

A magyar közönség (még a tanulabb része is) abban a szent meggyőződésben van, hogy az osztrákoknak a közösséges törvénye teljesen és tökéletesen ugyanazokat a közjogi rendelkezéseket tartalmazza, amiket tartalmaz a mi közösséges törvényünk, — s így amikor azt látjuk, hogy Ausztriában a Reichsrátban és a sajátban a mi törvényünkkel homlokegyenest ellenkező nézetek és állítások repülnek szét a világba: akkor azt hisszük, hogy ott perfid módon elferdítik a mi közjogi igazságainkat. Pedig ez tévedés. Az osztrákoknak az ő közjogi törvény szerint szintén igazuk van. Igazuk van, mert az osztrák, meg a magyar közösséges törvények homlokegyenest ellenkező elveket és rendelkezéseket tartalmaznak. Amint azonban reánk nézve nem lehet más irányadó, csak a magunk törvénye: ők is azt tartják, — s meg kell adni, hogy közjogiilag nekünk is, meg nekünk is igazságuk vagyon. De mivel kölcsönösen nem ismerjük egymás törvényeit, azoknak alapelveit és részletes rendelkezéseit: ebből az a szeretetreméltó konfuzió keletkezik, hogy mindegyik fél a maga törvényét és álláspontját tartván a legfőbb közjogi igazságnak, csak bámul, hogy az a másik, hogy beszélhet úgy: ahogy épen beszél.

Említettem, hogy a magyar közönség nem ismeri az osztrák közösséges törvényt. Azt tartja: ha ismerem a magunkét — ismerem az osztrákét is, hisz a kettő ugyanaz. Pedig dehogyis ugyanaz! Mondhatni, hogy a legmélysegebb közjogi eltérések vannak a két törvény között. Csakhogy sajnos, ezeket a közjogi eltéréseket a nemzet a magyar közjogi irodalomból nem ismerheti meg. Először nem ismerheti meg azért, mert az osztrák törvénynek nincs magyar fordítása. Másodszor nem ismerheti meg azért, mert az osztrák közösséges törvényről, tehát az osztrák közjogi egyetlenséges magyar közjogi munka sem jelent meg eddig. A magyar közjogi írók megelőzötték azaz, hogy Ausztriához való közjogi viszonyainkat hol széles, hol nem széles alapon tárgyalják, de mindannyian a mi alaptörvényünk, tehát mindannyian a mi közjogi szempontjából. Arra ügyet sem vetnek, hogy mi hát Ausztriában is a közjogi? És így, hogy milyen az osztrák közjogi: az nem található föl egyetlenegy magyar közjogi tankönyvben sem. Ez aztán megtevesztí a magyar ifjúságot is, meg a magyar nemzetet is, mert abban a meggyőződésben van, hogy a magyar közjogi művekben lerakott elvek képezik ugy Magyarországra, mint Ausztriára nézve a változathatlan közjogi igazságokat, s nem is gondolnak rá, hogy a két törvény kétféle rendelkezéseit folytán: kettőn áll a vásár.

Fölösleges bizonyítani, hogy ez tartathatlan közjogi állapott. Fölösleges bizonyítani, hogy a magyarok mindezt hiszik a XII. t-cikkely széptérséért teszik, — s így azt is fölösleges bizonyítani, hogy az ilyen közjogi rendszert csak önönmagunkat csaljuk meg.

Hogy csak néhány példát említsék föl, a magyar közjogi művek a legszebben domborítják ki a magyar hadsereg közjogi állapotát, mert ez benne van a XII. t-cikkely három szakaszában, — azonban az osztrák közösséges törvényben a magyar hadseregnek még a nyomát sem találjuk; az osztrák törvény csak egységes osztrák hadsereget ismer, a melynek nincs semmiféle kiegyezési magyar része (5. §.), s Luener és Morsey csak az osztrák közjogi alapján beszéltek, amikor tagadták a kiegyezési magyar hadsereg közjogi létezését. Az ő törvénykönyvükben a kiegyezési magyar hadseregről egy betű sincsen, s így mi csodálkozni való van azon, ha ők az ő törvénykönyvhöz tartják magukat? Az ő törvénykönyvhöz, ahol az egész hadsereg csak egységes osztrák hadsereg, s a mely egységes osztrák

hadsereg fölött a katonai felségjogokat kizárólag csak a császár gyakorolja.

Ami törvényünk között miniszterekről beszél, ellenben az ő törvényük csak birodalmi minisztert ismer, ami az osztrák közjogi felfogás szerint azt jelenti, hogy a közös ügyek tekintetében csak egységes osztrák birodalom, az osztrák császárság létezik. Ez ellen mi, a mi törvényünk alapján kézzel-lábal tiltakozunk, de ők az osztrák törvénykönyvön állva azt mondják, hogy rájuk nézve csak az ő törvényük az irányadó. És ki tagadhatná, hogy nem ugy van?

A magyar közjogi írók könyveket írnak arról, hogy a XII. t-cz. alapján Magyarország állami szuverenitásának, a közügyek egész vonalán érvényesülni kell. Ausztriában azonban az a közjogi, hogy a közösségeknek a Gesamtmonarchia szuverenitásában kell érvényesülniök, és nem tapasztaljuk-e sajnos, hogy a gyakorlat tényleg az osztrák közjognak ad igazat?

Az osztrák közjogi szerint a delegáció törvényhozási jogot gyakorol, nálunk azonban nem, — s mikor a delegáció — quasi re bene gesta — széjjel megy, az osztrák delegátus csak csodálkozik: nini, hát nem törvény az a magyaroknál, a minek a meghozatalában ő is részt vett?

Szűdjük az osztrákokat, hogy az osztrák államadósság konvertálásánál be akarnak bennünket csapni, mert a mi törvényünkben (1867. XV. t-cz.) csak a törlesztett adósság-összeg kamatainak a megfelelő összegéről van szó (6. §.) — ellenben az osztrák törvényben, a mi törvényünkől eltérőleg ott van az „effektív kamat”. A mi törvényünk alapján nekünk is igazunk van, de az osztrák törvény alapján az osztrákoknak is igazuk van.

Alig kell ezek után bizonyítani, hogy szövetséges államoknak ugyanazon kormányzati ügyekben, ezeknek kétféle rendelkezési közjogi mellett: a két nemzet soha meg nem értheti egymást. Nem értheti meg, mert mindegyik nemzet a közös ügyekben a maga közjogát tartja az egyedüli igazságnak.

Ezek után önkéntelenül is fölmerül a kérdés, hogy miképpen jöhetett létre ez az ellentétes közjogi állapot?

Tudjuk, hogy az 1867. XII-ik t-cikkelynek, sem az 1867. decz. 21-iki törvénynek a megállapítására nézve a magyar és osztrák alkotmányos kormányok, a magyar és osztrák alkotmányos országgyűlések soha semmikor és semmiféle formában nem érintkeztek és egy pillanatra sem álltak szóba egymással. Az alkotmány a monarchia mindkét államában a levegőben lógott, Ausztriában „sistirozva” volt, Magyarországon még nem állított helyre. Ausztriában az alkotmányt felfüggesztő Belcredi-kabinet nálunk 47-es diktatóriumok kormányozták midőn a közösségek nézve az alkudozókat végleg befogadták. És kik alkudoztak, kik egyezkedtek? Az említett két alkotmányon kívül álló kormány tagjai a magyar bizalmi férfakkal, de a kiket a magyar országgyűlés semmiféle alkudozással, semmiféle egyezkedéssel hivatalosan meg nem bízott, első sorban Deák Ferenczcel és Andrássy Gyulával együtt ő Felső, a még meg nem koronázott király elnöklése alatt.

Ezek a vázolt alkudozások valami jellemezhetetlen közjogi állapotot teremtettek. A két államnak közjogi egyezséget kellett kötni: a közjogi érintkezés kizárásával. Tudom, hogy nekem is olyan törvényt kell hozni, mint a minőt én hozok; a te törvényednek is ugyanazokat a közjogi elveket és rendelkezéseket kell tartalmazni, mint a minőket tartalmaz az én törvényem: de azért még sem állunk dan szóba egymással. Hát ez bizony: lucus a non lucendo. A hivatalos nyilvános közjogi érintkezés perhorreszkálódott: ellenben a kéz alatti érintkezés meg volt engedve. Az ország dolgaiban mindenki tudta azt: amit hivatalosan, közjogiilag az országunk nem volt szabad tudni. De ha így hivatalosan nem tudott az ország semmit: közjogiilag, nemzetközileg sem folytathat be arra, hogy az osztrák közösséges törvény is ugyanazokat a közjogi elveket tartalmazza, mint a minőket tartalmaz a magyar törvény. És minthogy mi félvével előbb hoztuk meg közösséges törvényünket; és minthogy a magyar országgyűlésnek semmiféle hivatalos kényszerítő traktátus a keze között nem volt arra nézve, hogy az osztrákoknak is olyan közösséges törvényt kell utólag hozni, mint a minő a magyar törvény: a semmiféle nemzetközi egyezkedések által nem kényszerített osztrákok a saját szájuk ize szerint hozták meg az ő eltérő közösséges törvényüket.

Hinc derivatur clades! Deáknek akarata 1861-ben az egész nemzetnek az akarata volt, s ezt az akaratot akkor egész világszerte választotta el Ferencz Józsefnek, a császárnak szándékaitól.

Később megegyeztek. Mennyi történeti, közjogi és politikai tévedések kellett közbejőnni, nem azért mert megegyeztek, hanem azért, mert úgy egyeztek meg: ahogy megegyeztek!

A két (osztrák és magyar) törvényhozásnak kétféle közjogi rendelkezései színtel a kiegyezési közjogi tévedései közé tartozik, — csak hogy ezen már a szent se segíthet.

BLŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra	2 korona
Negyed évre	6 „
Félévre	12 „

„UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala
Kolozsvár, Egyetem-utca.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, április 27.

— (**Hangverseny.**) A 9 éves zongoraművész Bagotai Lengyel Ernő és Olteán Clotild opera énekesnő hangversenye, — mint már jeleztük — e hó 3-án lesz a felsőbb leányiskola termében, A hangverseny változatos és művészi műsora, élvezetes este nyújt kílátást. A művészi írt iránt már is nagy az érdeklődés. Jegyek válthatók Burger, főtéri illatszerteskedésében 3, 2 és 1 kor. 50 fillérért.

— (**A vasárnapi munkaszünet.**) Felkérteünk a következő sorok közlésére:

A nyári hónapokban egész Nyugat-Európában az a szokás, hogy kereskedő-irodák a vasárnapi munkaszünetet minden törvénybeli kényszer nélkül, a maguk jószántából biztosítsák a magántisztviselők részére. A magyar kereskedőkhez és pedig a magáncégekhez és a részvénytársaságokhoz egyaránt fordulunk most azzal a kéréssel: adják meg a személyzetnek a nyári hónapok folyamán lehetőleg a teljes vasárnapi munkaszünetet. A munka emberei tudják, hogy erre a vasárnapi pihenésre egészségi, erkölcsi és annyi más szempontból mekkora szükség van. Az üzleti és hivatalbeli főnökök emberbaráti szeretetére hivatkozva, újra meg újra kérjük tehát a magántisztviselők részére a teljes nyári vasárnapi munkaszünetet. A Magántisztviselők Országos Szövetsége.

— (**Temetés.**) Schaberi József haláláról és temetéséről a következő gyászjelentést kaptuk: Schaberi Jakab és neje Szatmári Zsuzsanna, leányuk Róza, továbbá öz. Czeglédi Józsefné, mint anyai nagynénje megszoromordot szívvel tudatják, hogy a szeretet fia, jó testvér és rokon Schaberi József nyomda tulajdonosa a „Kolozsvári Újság” felelős szerkesztője életének 27-ik évében rövid és kínos szenvedés után f. hó 25-én d. u. 1/5 órakor megszűnt élni. Munkás életének tavaszán ragadt el körülből a halál. Ifjú s ítéretős férfi valál s a természet örök törvénye szerint korán le kellett számolnod e gazdagnak, szegénynek, ifjunak s aggnak egyformán köteles adójával. Hült tetemei f. hó 27-én d. u. 4 órakor fogtak Deák Ferencz-utca 18. sz. a lakásáról a róm. kath. egyház szertartása szerint a helyi közmetszőbe kikisértetni. Lelkéért az engesztelő szent misé áldozat f. hó 28-án kedden d. e. 10 órakor tartatik meg a Mátyás királytéri plebánia templomban, mely minőkét végtisztviselőségét a rokonok és ismerősök szomorúan neghivatnak. Nyugodjál békével és csendesen!

(**Elfogott szocialista pénzügytők.**) Express tudósítás. A szocialista párt részére két ember Kétegyháza gyűjtést akart rendezni, amit Szerb József jegyző és a bíró nem akart megengedni. A gyűjtőket, akik ellenszegültek a tilalomnak, letartóztatták. A szocialista párt két itteni főembere ezért a kisbíró csaknem felhőltá verte, a község lakosai pedig oly ellenséges magatartást kezdtek tanusítani, hogy a főszolgabíró Csabáról 20 esendőrel megjelent a forrongás lecsillapítására. Ez azonban nem sikerült, mert a nép, a jegyző és bíró elbocsátását kéri. A főszolgabíró intézkedésére egy század katonaság azonnali kiküldését kérték.

— (**Halálozás.**) Dr. Boidler Ferencz gazdasági tanintézeti tanárt súlyos csapás érte. Három hónapos kis leánykája tegnap délután meghalt.

— (**A deési állami gimnázium kibővítése.**) A deési m. kir. állami gimnázium kifejllesztése ügyében lényeges és kedvező fordulat állott be. A m. kir. vallás-és közoktatásügyi miniszter az illetékes hatóságot értesítette, hogy az V. és VI. osztály állami átvételére, valamint a 8. osztályúvá kifejllesztendő intézet kibővítésére szükséges költségeket az 1903. évi költségvetésbe már beállította és jóváhagyás reményében már most megindíttatni kívánja a tárgyalásokat a kincstár — vármegye és város között a hozzájárulási arány megállapítása érdekében. Évegből Kunecz Elek kir. tankerületi főigazgató, mint miniszteri biztost küldi ki és a mint halljuk, folyó évi május 4-én lesznek a tárgyalások.

— (**Magyar gyártmány.**) Hiába, mégis ravasz, mégis fondor, mégis csalfa, mégis huncfut a Ujjában ugyanis Budapest magyar gallér- és kézzelgőlyár keletkezett. Ez a gyár most arra a tapasztalatra jött rá, hogy az országban szörnyen sok magyar gyártmányu fehérneműt adnak el, tizszer annyit, mint a mennyit ő gyárt. Ennek az oka pedig az, hogy a német fehérnemű gyárosok az ide küldött árakat magyar gyártmány jelzéssel látták el, így akarván kifogni az iparpártoló vásárlókon. A magyar ezég most panaszt emel a külföldi huncfutás ellen.

— (**Drágább lett a cukor.**) Szegény ezukorgyárosok! Zilált milliók gyarapítása érdekében segélyactiót indítottak meg az egész monarchiában és jobb ügyhöz méltó összetartással — fölemelték e hó elején a cukor árát. Azok a kicsinyben árusító kereskedők, a kik nagyobb készlettel rendelkeztek, — ezeideig nem emelték föl a kicsinyben fogyasztás részére az árakat, de végeredményében a különbözetet mégis csak a fogyasztó közösség fogja megfizetni, melynek elég

széles a háta és mindezt megfizeti ha — muszáj. A kávékosz tényleg nagylelkűek ezideig, hogy ezen czimlet alatt nem emelték föl a piccoló árát, csak hogy a czukorgyárak tulajdonosai vagy részvényesei nagyobb bevételekhez jussanak. Szegények!

(Meghalt püspök.) Express tudósítás. Zágrábról jelentik: Jannoni Máté dr. sebenedői püspök éjféli 1 órakor tüdőgyulladásban meghalt.

(Furfangos tolvaj.) Express tudósítás. Zólyomban néhány gyatvai ember tehenet lopott. Mikor a csendörök üldözbe vették őket és a nehézkes állattal lehetetlen volt menekülniök, az élő állat testéből egy nagy darab húst kivágva bemenekültek az erdőbe.

(Leégett város.) Express tudósítás. Majdnem egész Pizanga város az összes üzletekkel és táviró hivatallal leégett.

(Az albán „mozgalmak.”) Express tudósítás. Konstantinápolyból jelentik: Hír szerint, az albánok tovább készülnek az ellenállásra. Egy e czélból Djakován megnyitott pénzügyi néhany nap alatt vagy 50000 koronát eredményezett.

— (A királyné mosolya.) A világ legszebb mosolya az angol királyné. — hangoztatják büszkén Albion fiát. Ennek a mosolyának egész mondanak van má; aki egyszer látta, az állítólag sosem felelt el. A londoniak órákat képesek esőben, viharban és éjben a Buckingham palota kapui előtt állani, hogy meglát-hassák a királynét és ajkain azt a leir-hatatlant bájost, melancholiával és jószággal elegy mosolyt, melyhez nap-nap után írják ódákat a stróber poeták. Királyné-jának egyetlen mosolyáért száz halált halni kész a brit; nem csodálkozhatunk tehát, hogy — minden nő, asszony és leány, grófnő és szatcs feleség utánozni igyekezzen ezt a voltaképpen utánozhatatlan mosolyt. Ebből az általános szenvedélyből támadt egy immár igen elterjedt foglalkozás: a mosolyprofesszor. Vásárokon és az angol főváros minden negyedében vannak rendeloszobák, ahol 1—10 shilling áron ügyes „tanárok” megtanítják a hölgyeket a királyné mosolyára.

— Csak egy kissé ejtse le a szája szögletét. — Öltözz az areára kevés melancholikus kifejezést. — Nagyon jól van. — Ez a királyné mosolya.

Az új üzletág oly jövedelmezőnek bizonyult, hogy máris seregeseztől támadnak a mosoly-professzorok, akik újságok-ban és plakátokon hirdetik művészetüket amely megtanít a királyné mosolyára.

— (Párbajozó hölgyek.) Moszkvában tegnap kardpárbajt vívott egy magyar katonatiszt neje és Worikov Mária egy orvos özvegye; az utóbbi a karján megsebesült. A felek természetesen nem

békültek ki. A viadal oka összeszólakozás volt, melyben az orvosné, a tiszt ne-jét egy fiatal hadnaggyal keverte hirbe. A parbjánál a segítők is hölgyek voltak.

— (Nőhódító költőtanács.) Odon német novellák, meg amerikai detektiv-regények témája a cirkuszok hőse, a kibe belebolondul valamelyik ábrándos szívű gróf-kisasszony s megszokik vele. Az író vérmérsékletétől függ azután a befejezés: az apai áldás, vagy a szülői átok. Az olvasó azonban mindenképpen unottan dobja odább a könyvet: micsoda elkopott historia. Egy moszkvai hír szerint azonban az élet nem jött vissza az anakronizmusoktól. A budapesti rendőrség most mindenfelé lázasan keres egy fiatal leányt, a ki megszokott a családjától s valószínűleg Magyarországra menekült. A leányt Deajameson-Volaj Róznak hívják, középnagyságú, szőke, állítólag elragadóan szép; oroszul, angolul és franciául beszél. Az atya Moszkvában a legfelsőbb ítélőszék bíróját. A leány szőke cífra történet. Szüleivel együtt a cirkuszban volt s ott halálosan beleszeretett a — költőtanácsba. Valahogyan találkoztak is vele, viszonyuk támadt s a mikor tudomást szereztek a dologról a szülői is, már lehetetlen volt a fejből kiverni a dolgot. A leány sirt, jeleneteket csinált, de hallani se akart a szakítástól. A költőtanács egyik nap meg is jelent a családnál s feleségül kérte a szerelmesét. Persze, kidobták. S a következő nap a szép Róza eltűnt Moszkvából. Nagy fáradtsággal sikerült a szőkevények nyomára akadni s ez a nyom Budapestre vezet. A költőtanács magyar fiú, állítólag Komáromban született s azt hiszik, hazahozta a kedvesét. Különben a cirkusz Romeója közel áll az ötvenedik évhez s így nem lehetetlen, hogy a leánya gyanánt szerepelteti a megszokott leányt. A leány családjára nagy apparátust mozgatott meg, hogy megtalálják s ezer korona díjat tűzött ki annak, a ki a nyomára vezet. A nyomozás eddig eredménytelen. A leány arképe ott van a budapesti rendőrségnél.

— (Egy romániai magyar dal-egyletről.) Bukarestben „Szent István király” cím alatt régi idő óta működik egy magyar egylet, mely künn az idegenben ápolja a honfitársak között a magyar hazaszeretetet. Az egyesület a magyar dal-ápolására külön dalosztályt szervezett, melynek zászlóira való adakozásra felhívták a magyar hazafiakat is. Eddig a következők adakoztak a dalosztály zászlóalapjára:

József főherceg 40, Vaszary Kólos Ferenc hercegeprimás 10, Bende Imre r. kat. püspök 10, dr. Rimely Károly püspök 4, Császka György érsek 20, Hegedűs Loránt orsz. gy. képvis. 5, Sándor Pál 5, Deés város tanácsa 10, Hmvasárhely 10, Szatmár-Némethi 10, Barabás Endre gyűjtőívén 251, Szeged város tanácsa 20, Maros-Vásárhely 5, Eperjes város tanácsa 20, Czegléd város

tanácsa 10, Szőlősi Etelle (Brassó) 2, Berégszász város tanácsa 10, Nagykőrös város tanácsa 3, Miskolc város tanácsa 10, Munkács város tanácsa 4,75, Sz. László társulat 25, Eger város tanácsa 25, M.-Sziget tanácsa 4, Nagy-Károly város tanácsa 10, Makó város tanácsa 20, Nyiregyháza város tanácsa 10, Jászberény város tanácsa 10, Testvériség Dal és Önképző-kör 10, Besztercebánya város tanácsa 5, Győr város tanácsa 10, Szabadka város tanácsa 24,60, Zombor város tanácsa 10, Csik-Jenőfalva közönsége 28,80, gróf Károlyi Sándor 20, gróf Karátsenyi Jenő 20, gróf Apponyi Sándor 10 korona. Összesen 476 kor. 16 fill.

A szomszédos Kolozs tanácsa a következő nagyképű átiratot intézte a gyűjtőbizottsághoz:

Kolozs r. t. város tanácsa. Sz. 274—1903. A bukaresti Szent István király Egyesület Dalosztályának Bukarest. 70—1903. számú megkeresésére válaszunk: jöjjenek Önök haza édes magyar hazánkba, amely még eddig éhezni a becstelens munkás embert nem hagyta. Ha Önöknek jobb ott, mint itthon, éljenek meg ott saját emberségükből, de ne forduljanak hozzánk, akik ott magyar hazafiságot amugy se gyakorolhatunk. Fáj szívünknek minden magyar ember elszakadása, de a ki nem szereti annyira hazáját, hogy azért nem meghalni, hanem csak nélkülözni tudjon, az éljen meg úgy, a hogy tud, de segélyt az anyaföldtől ne várjon. A városi tanács. Kolozs, 1903. jan. 28-án. Münz Herman s. k. polgármester.

Ez a levél nem valami előnyösen mutatja be Kolozs rendezett tanácsa város eszbelileg kissé rendezetlen tanácsát, mert ez a levél csak akkor lett volna jogosult, ha egyszersmind megbéleltetett volna bármely csekély adománnyal. De megtadadni az adománnyal és amelletten keset szavakkal morált és hazafiságot prédikálni: ez eszünkbe juttatja azt a régi adomát, midőn a szegény koldus alamizsnát kér a gazdától és az behatítja szolgáit, mondván: — Dobjátok ki, mert megreped a szívem! Így tesz Kolozs r. tanácsa város is, csupa hazafiságból elutasítja a romániai magyarok hazafias kérését.

— (Kriványné és Horalekné.) A hitvesi hüségnek ritka megnyilvánulása az a tény, hogy Horalekné még most is tiszteltben tartja az immár ország-világ előtt meghurcolt férjének, a hirhedt kassai sikkasztónak egykoron tett hitvesi fogadalmát. Kriványné, mikor férje nevezetes sikkasztásai napfényre derültek egy perig sem kélekedett a válókereset beadásával. A gyerekek, a gyerekek, — azt mondta. A törvényték méltányolta a szerencsétlen asszony kérelmét s Kriványné gyermekei jövőjére való tekintettel férjétől elválasztotta. — Most, hogy Horalek Ferenc színtén arra a sorsra jutott, amelyre még nem oly régen Krivány, mindenki szinte várta már, hogy

Horalekné mikor adja be férje ellen a válókeresetet. Hát bizony nem fogja beadni soha. Nyilant megmondta, hogy ő nem válik az urától. Megtörve bár, de bevárja azt a nehány esztendő, amit boldogtalan férjének majd el kell szenvednie; azután tárt karokkal fog majd eléje mennie, ha ütött a kiszabadulás órája....

Táviratok

— Fővárosi és vidéki tudósítóinktól. —

Tót tulzó sajtópöre.

Tarócskósmárton, ápr. 27. (érk. reggel 7 ó.) Novák Antal betűszedőt négy cikkeért izgatás címen beperelte a kir. ügyész. A sajtóbíróság máj. 15-én fogja tárgyalni.

SZINEAZ.

Színházi műsor:

Hétfo: Rip van Winkle. (b. 185 sz.)
Kedd: A nők barátja. (b. 186. sz.) Náday F. m. v.
Szerda: A jó barátok. (b. 187. sz.) Náday F. m. v.
Csütörtök: A párisi. (b. szünet XXI.) Náday F. m. v.

* Bob herceg. Nagy színházi eseményeknél szokott megelni oly mértékben a színház nézőtere, mint tegnap délután Bob herceg előadására. Minden talpalatnyi hely el volt foglalva és a nagy közönség láthatólag jól mulatott a pajkos és vidám Bob urfi történetén. Egy-egy dal, vagy a felvonások végén, valóságos tapsorkánok zúgtak fel, melyek Szabó Marikának, a cimszerep kedves és temperamentumos ábrázolójának szóltak. Garzó Adácsi szépen énekelte tegnap is, beszélni úgy látszik, sohasem tanul meg. Hegedűs Szeferin, Várdiné játszottak még a nők közül ügyesen. A Csényiné Adéla bizott kis éneket is bizvást át lehetne adni másnak, mert a kisasszony nagyon jó karékeskedő lehet, de bizony szőlóban, azzal a néhány taktussal is — kinos hangulatot kelt. A férfiak közül Kassai, Dezséri, Várdiné Szegő jóízű mókán sokat nevettek.

Este az „Aranylakodalmom” került színre. Az előadás nívója általánosságban inkább műkedvelősködéssnek, mint művészinak mondható. Az igazgatóság most például mindenüvé Thury Elemért teszi: Koltayt is ő játszotta és meglehetősen hidegen hagyta a közönséget. Törlőgyi Margit művészi dologt produkált Szakács Andorral, Mátraival és Mészárossal együtt. De azután többet alig lehet beszélni arról, a minden kegyelelessé, érzést profanizáló előadásról, melyet kóristák egy némelyikének izléstelensége, tudat-

lansága és feltűnési viselkedése ripacs nívóra süllyesztett, az említett szereplők legjobb igyekezete dacára. Valóban szinte bámulunk, hogy miket engednek meg némaleg maguknak a kolozsári színpadon, szemben azzal a kötelességgel, melylyel a közönségnek tartoznak. Dicséretes kivétel ezekből a Fehérvári-család, Balogh Árpád és Gergely Márton: ám a többiek már annál inkább garázdálkodnak, a jóízű ro-vására. A színház különben félig treshen maradt az esti előadásra. A toborzó jelenet különösen nagyon tetszett, a mi a színház két táncosnője: Galanthai Aranka és Kőrösy Giza érdeme, a kik tűzzel, szilajul és a közönség lelkesült tetszése mellett jártak el a toborzó táncot. A függöny legrövidtével a közönség viharos tetszésnyilvánításokkal hívta a két táncosnőt a lámpák elé. (—e—)

Sport.

— Első football match. Igen kedvező időjárás mellett tartották meg Kolozs-várt tegnap délután az első nyilvános football mérkőzést. A match-ról vajmi kevés feljegyezni valót találtunk, mivel észrevehető volt a tréning az összjáték hiánya és a csapatok fegyelmesszelensége. Remélhetőleg lelkiismeretes tréning után szép mérkőzések lesz kilátásunk. A kereskedelmi akadémia (piros—fehér) csapata mérkőzött a római katolikus főgimnázium első (fehér—kék) csapatával. Az első half-time alatt, habár a gimnázisták jól tartották magukat, mégis sikerült Zombornak az goalt belőni. A második fél idő már élénkebb volt s mindkét részből s habár nagyon igyekeztek a gimnázisták egy kiegyenlítő goalt szerezni de ezen törekvésük nem sikerült. Egy ügyes lerohanás után Koncz Ernő kapitány belőtte a második goalt is a gimnázisták kapujába. Eredmény tehát 2:0 a kereskedelmi akadémia javára. A kereskedelmi akadémia csapatából kiváltak: Koncz, Zombory; a gimnázisták közül pedig Vuchetits, Voith, Deák és Vass. Pár pernyi szünet után az unitárius kollegium csapata igen ügyesen játszott a római katolikus főgimnázium válogatott csapata ellen. Az eredmény 0:0. A katolikus gimnázium csapatának kapitánya az első mérkőzés alatt kifáradt a lábát, ez által egy erős taggal gyöngölt a fehér-kékek csapata. Ezen kívül igen sok esés volt, mi csakis a primitív és minden kritikán aluli pályának köszönhető. Egész kis pocsoltyák és tavak képződtek a mérkőzés helyén. Nem egyszer kellett a labdát kihalászni! Hát ennyire hátra maradtunk a mi kincses városunkkal, hogy még játé-terünk sincs. Ideje lenne már, hogy az ifjuság minél hamarabb megkapja az óhajtott és annyiszor kérelmezett játékeret. (1.)

Felelős szerkesztő:

Dr. PAPP JÓZSEF.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság.

Alapítókéje: 1.200.000 korona teljesen befizetve.

Tartaléktőkéje 204.144 kor. 89 fill.

Betétek könyvecskére, pénztárjegyekre és folyószámlákra K. 9.011.615.20

Irodák:

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizet vissza.

Rövid, vagy hosszabb lejáratu, közönséges, vagy törlesztéses kölcsönöket nyújt

Ház- és földbirtokra

10-től 50 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat- és tőketörlesztési hányad mellett s azokat készpénzben fizeti ki, minden jutalék levonás nélkül.

Régibb és magasabb kamatu jelzálog-kölcsönöket igen előnyös feltételek mellett kon-vertál, s mindennemű ilyen ügyletet a leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol magán vagy üzleti váltókat a legmérsékeltőbb kamatláb alkalmazása mellett.

Vásárol és elad, valamint előlegeket nyújt zálogkölcsön, vagy folyószámla alakjában értékpapírokra és ilyenek vételét, vagy eladását legelőnyösebben közvetíti.

Bevált értékpapír-szelvényeket és sorsolt értékeket.

Pénzlelőlegeket nyújt a Máv. kolozsvári állomásának közvetlen szomszédságában fekvő s szakszerűen kezelt közraktáraiba betárolt gazdasági terményekre, igen előnyös feltételek mellett.

Kölcsön-zsákokat nagy mennyiségben és mérsékelt használati díj mellett bocsát a gazdalközönség rendelkezésére.

Kézi-zálogosztályában (Király-utca 3. sz. a.) pénzlelőlegeket ad arany- és ezüsttárgyakra, valamint bármennemű ingóságokra a törvény által megszabott kamat mellett.

Államadósság.		Mai záró árfolyam	
		Pénz	Áru
Magyar aranyjárdék	4%	121.40	121.90
» kor. járdék	4	92.75	93.25
1876. keleti vasuti állam kölcs.	4 1/2	—	—
1889. áll.-v. -kölcs	4 1/2	—	—
» ezüstköcs	4 1/2	99.55	99
All.-k. vask. célj. adóm.	3	89	90.95
» nyer.-k. 200 K.-ás	—	201	204
» » 100 K.-ás	—	201	204
M. Regále kárt. kötv.	4 1/2	201	204
Horv.-Szlav. kárt.-k.	4 1/2	101.40	102.40
M. földteherm. kötv.	4	99.50	100.50
Horv.-Szlav. »	4	99.50	100.50
Tiszai és szeg. nyer. k.	4	157	160
Horv.-Szl. jelz. föld. k.	4	100.75	101.75
Egyes jár. papirban	4 1/2	100.70	101.10
» » ezüstben	4 1/2	100.70	101.10
Oszt. aranyjárdék	4	121.50	122
» koronajárdék	4	101	101.50
» áll. sorsj. 1854.	3 1/2	178	188
» » 1860. évb. 1000 K.	4	154	156
» » 1860. 200 K.	4	183	187
» » 1864. 200 K.	..	248	258
» » 1864. 100 K.	..	248	253
Bpestföv. 1890. kölcs.	4 1/2	—	—
» » 1897.	4	98	98.75
Temes-Béga-társulat	4	98.50	99.50
Záloglevelek és elsőbbségek.			
Egy. bp. föv. tkptár	4 1/2	100.75	100.75
Kisbirt.-orsz. földh.-int.	5	101	102
» » » 5	5	98.50	104.25
» » » 50 1/2 év 4 1/2	4 1/2	103.25	102.25
M. agr. és jb. szőlőköv.	4	103.25	97.75
» járj. visszafi.	4 1/2	101.25	104.25
» záloglevél	4 1/2	101	102.25
M. földhitel papirban	4	—	—
» » » 4	4	99.30	100.30
» » » 4	4	99.50	100.50
» » » talajjav.	4	97.70	98.70
M. jelzálog-hitelbank	4 1/2	100.75	101.75
» » » 4	4	101	102
» » » 4	4	100.20	101.20
» » » közs. kölcs.	4 1/2	100.27	100.28
» » » nyer. kötv.	3	111.25	112.50
M. orsz. közp. t.-p.	4 1/2	101	102
T.-p. k. jelz. bankja	4	100.75	101.75
» » » közs. kötv.	4	100.75	101.75
» » » » 4	4	100.50	101.50
Pesti haz. tp. közs. k.	4 1/2	100.50	101.50
» » » » 4	4	98.50	99.50
» » » » 4	4	97.50	98.50
Pesti m. keresk. bank	4 1/2	101	102
» » » » 4	4	99.25	100.25
» » » » 4	4	106.75	107.75
» » » » 4	4	98.75	99.75
Adria tengerh. r. t.	4 1/2	101	102
Bpest-közüti v. t.	4	100.35	101.35
Bpest-pécsi vasut	4	98	98.50
Kassa-oderb. 1889. ez.	4	99.25	100.25
» » » 1889. ar.	4	105	107

Bankok.	Mai záró árfolyam	
	Pénz	Áru
Angol-Osztárk bank	275	276
Budapesti bankgyesület	85	90
Első magyar iparbank	326	332
Fiumei hitelbank	138	142
Bpesti giro- és pénzt.-egyl.	206	208
Hazai bank részv.-társ.	200	205
Hermes m. ált. v.-b. r. t.	240	243
Horvát orsz. jelzálogbank	420	430
Magy. agrár- és jár.-b. rt.	420	430
Magy. általános hitelbank	725	726.50
Magy. ipar- és keresk. bank	—	—
Magy. jelz.-hit.-bank l. kib.	521	522
Magyar kereskedelmi r. t.	640	650
Magyar leszámítolóbank.	456	457.50
M.-tak.-p. közp. jelz. bankja	1040	1070
Osztárk hitelintézet	674.75	675.25
Osztárk-magyar bank	1598	1608
Pesti m. keresk. bank	2683	2703
Takarékpénztárak.		
Belvárosi tak.-pénzt. r. t.	217	219
Budapest III. kerületi	—	—
Budapest-Erzsébetvárosi	190	195
Bud. tp. és orsz. zálogk. rt.	404	408
Egyesült Bpest fővárosi	2220	2225
Magy. ált. tak.-pénzt. rt.	570	580
Magyar orsz. központi	1465	1535
Pesti hazai első tak.-p.	17300	17350
Biztosító társaságok		
Bécsi biztosító társulat	440	445
Bécsi élet- és jár.-bizt. társ.	590	600
Első m. ált. bizt.-társ.	6775	6850
Fonciére pesti bizt. int.	200	205
Magy. jég- és viszontb. rt.	301	304
» Nemzeti » baleset bizt. rt.	200	210
Pannonia viszontb. int.	1790	1810
Malmok.		
Konkordia malmom	190	200
Első budapesti malmom.	1040	1060
Erzsébet malmom.	440	450
Luiza malmom.	205	206
Henger malmom	760	770
Molnárak és sütők malmja.	370	373
Viktória malmom.	360	365
Iparvállalatok.		
» Apolló » kőolajfin.-gyár r. t.	—	—
Bp.-sztl.-lőrinc téglagyár rt.	240	260
Egyes. téglá- és cement gy.	—	—
Esz.-magyarorsz. kőszénb.	193	199
F.-m. orsz. bánya és kohóü	334	338
» István » téglagyár rt.	—	—
Kábelgyár rész.-társ.	—	—
Kőbányai gőztéglagy. rt.	700	730
Kőszénb. és téglagy. rt.	350	355
Magyar aszfalt részv.-rt.	97	98
Magy. ált. kőszénb. r.	265	270
Magyar gázizzófény rt.	526	536
M. rugygyantágy. rt.	350	360
Magy. vasuti forgalmi rt.	375	390
Magy. keramiai-gyár rt.	84	88

	Mai záró árfolyam	
	Pénz	Áru
Mezőgazdasági ipar rt.		
Salgó-tarjani kőszénbánya	546	547
Ujlaki téglá- és mészégető	190	190 50
Első m. gazd. gépgyár rt.		
»Danubius» m. hajógy. rt.	115	120
Fegyver- és gépgyár r. t.		
Ganz és társa v.-b. r. t.	2070	2080
Magy. vag. és gép. r. t.	350	360
Nicholson gépgyár r. t.	160	170
Rima-mur. S.-t. vasmű r. t.	486 50	487 50
Schlick-féle gépgyár	270	182
Teudloff és Dietrich gépgy.	179	280
Weitzer I. g. és v.-gy. r. t.	113	116
Athenaum	97	107
Franklin-társulat	453	468
»Pallas» irod. és ny. r. t.		
Pesti könyvnyomda r. t.	2500	2600
Ált. vagon-kölcsönző r. t.	690	710
Budapesti ált. vil. r. t.	224	226
Első magyar betűöntő r. t.	200	205
Első magy. gyalpum. gy.	570	590
Első magy. rész.-serfőző	2150	2200
Első magy. sertéshiz. r. t.	400	410
Első magy. szálló r. t.	499	510
Első pesti spódium-gyár.	280	290
Fiumei rizshántoló	2610	2650
Gschwind-féle szeszgyár	900	910
»Hungária» műtrágya-gyár	215	225
Kőbányai polg. serfőző r. t.	190	193
M. cukoripar részv.-társaság	1560	1580
Magy. fém és lámp. gy.	244	249
Magyar villámossági r. t.	288	288
Nemzetközi villamos társ.	503	507
Nemzetk. wag.-kölcs. r. t.	560	570
Közleked. vállalatok.		
»Adria» m. teng. haj. r. t.	462	465
Budapesti közuti vaspálya		
Bpesti köz. vasp. élv. jegy	618 50	619 50
Bpesti vill. vár. vasut r. t.	314	314 50
» » élv. jegy.	110	112
Bpest-ujpest-rákosp. vill. v.	160	165
Déli vasut	56	57
Duna gőzhajós r. t.	925	930
Kassa-oderbergi vasut	393	395
Magyar gácsországi vasut	440	443
Magy. foly. és tengh. r. t.		
Oszt rák-magyar államv.	698 75	699 50
Sorsjegyek.		
Bazilika	17	19
Bécsv. ny.-k 1874-b.	442	448
Budavári	170	180
»Jó szív«	9 75	10 75
» » oszt rák felülb.	9 75	10 75
Magy. vörös-kereszt	26	28
» » o. felülb.	27	29 50
Olasz vörös-kereszt	32 50	34
» » o. felülb.	35	37
Oszt r. vörös-kereszt.	53	48
Oszt rák hitel	55	57
Pálffy	178	183

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ
ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG.
Irodája: Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám, földszint. Telefon: 158. Le-
velezim: „Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petőfi-utca 7. sz.” Sür-
gőnyezim: „Erdélyi Gazda, Kolozsvár.”

Felkéri az erdélyi állattenyésztő
birtokos gazdákat, hogy **eladó haszon-
állataik** (igás ökör, borjú stb.) minőségét
és mennyiségét hozzá **sürgősen bejelen-
teni szíveskedjenek**, mivel a királyhágón
..... túli uradalmak részéről
**a vételre rendkívül sok megbízás
érkezett.**

**Legjobb csiraképeségű tavalyi vető-
..... mag tengeri,
mely rövid ideig szintén ott — beszerezhető.**

Feladási hirdetés.

A m.alkói volt úrbéres tulajdonát ké-
pező erdőben 100435—1902. sz. miniszeri
rendelettel egyszerre kihasználni engedélyezett,
168 kh. fenyőerdőnek 30.796 m.-re becsült
fatömege a **i. évi május hó 3-án d. e.
10 órakor Magyar-Valkón**, a volt úrbéresek
hivatalos helyiségében, nyilvános árverésen el
fog adatni.

**Becsérték . . . 53,764 kor.
Bánatpénz . . . 5,377 kor.**

Árverési feltételek a hivatalos órák alatt
a bánffyhungyadi m. kir. járási erdőgondnok-
ságnál megtekinthetők.
Magyar-Valkó, 1903. április 21.

Mihály Ákos,
v. úrb. elnök.

2405 3—5

Kassowitz Fülöp

üzletét felosztatja.

Telefon 399

Tűzifa.

Stern József liszt, fűszer és
tűzifa kereskedő

Wesselényi Miklós-utca 12. szám.

Ajánlja legjobb minőségű többféle
tűzifáját Waggon és őlszámra, vala-
mint vágott fát métermázsra számra

olcsó árban

házhoz szállítva, pontos méret felelősség
mellett, **viszont elárulótoknak megfelelő
árendmény.**

2292 17—30

Legolcsóbb politikai napilap
a korán reggel megjelenő

UJSÁG.

Előfizetési ár:
Egy óra — — 2 korona

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhát határozott áruiból tetemes
0 0 0 0 0 0 0 0 engedménnyel árusítja.

Szives pártfogását kéri
2326 10—50

Kassowitz Fülöp
Kolozsvárt, Mátyás király-tér 30. sz.

Ajánlom a nagyérdemű közönség b. figyelmébe ujonnan berendezett
mechanikai kerékpár és varrógép
javító műhelyemet
Kolozsvárt, Egyetem-utca 6. sz. a.

Kerékpár 70 fttól 90 fttig. Hozzátarozó felszerelések: köpeny, 4—6 fttig.
Tömölő gumi 2:30—3:50-ig. Minden egyes bicikli alkatrész szintén kap-
ható jutányos áron és kitűnő minőségben. 2365 8—80 **HERMANN E.**

Telefon 439. szám. Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntetve! Telefon 439. szám.

Léber Gyula első erdélyi sodrony-
szövetfonat, kerítkezés és ruganyos acél sod-
rony ágybetétek gyára

Olcsó kerítések!
Ajánlja minden e szakmába vágó
munkát, úgy mint: kertek, or-
dók, vadaskertek, szőlők, sírbe-
lyek stb. bekerítéséhez

**gépfontait, dísz-keri-
téseit és díszkapuit**
továbbá pincze, padlás, felső vi-
lágossági, magtár és élelőkamra
ablakok rostélyzatát, majo.sági
udvarok sodrony fonattal való
bevonását, áthányó rosták, szén,
koks, kavics, föld és porond
válogatáshoz szikrafogó cséplő-
és egyéb gépekhez, sodrony ágy-
betétek (matracok) o o o o

Nemkülönben zöldre festett légszövet, szelelő rosták,
Backer-féle rosták és egyébtele használatra vas-, réz- és
czin szövetek, Kruppa sodrony szegélyzetek különféle min-
táiban, fakeretben foglalt rosták, löher-szíták és szíták kü-
lönféle csúlokra igen erősen készítettnek és gyári áruk
szerint számíthatnak. Acélútsós sodrony kertek, erdők
stb. bevonásához — **jutányos árért fel is huzatik.**
— Képes árjegyzékkel bérmentve szívesen szolgálak. —
2310 15—50

Bittó Rezső
Kolozsvár,
Mátyás király-tér 12. sz.

Le chapeau, c'est l'homme

Szép választék a
legdivatosabb
színes Zephyr és
batist
ingekben.

Divatos, izlé-
ses nyakken-
dők nagy vá-
lasztékban.

Allandó nagy raktáron ma-
gyar gyarmányu finom és jó
o **KALAPOK,** o
ezipők, keztük, harisnyák, zseb-
kendők, sétatökök. — Az érdek-
lódó közönség szíves figyelmét
felhívom kizárólag megtekintésére, melyek
változatlanul lesznek. Az újdonságok láthatók

MEGNYILT.

Réti Sándor férfi-ruha és szabó üzlete
a Városháza épületében.

Dus raktár hön gyapjú szövetekben. Különlegességek gyermekruhákban.

Mérték utáni megrendelések
Kitűnő szabással
eszköztetnek.

TELEFON SZ. 204. TELEFON SZ. 204.

GOMBOS FERENCZ

Lyceum-könyvnyomdája Kolozsvárt,
Egyetem-utca 7. szám, róm. kath. Status épület

Gyorsan, izléssel és a legjutányosabb árban készít el bármilyen
könyvnyomdai munkákat, u. m. irodalmi műveket, tankönyveket,
tudományos és irodalmi folyóiratokat, napi-, heti- és havi-lapo-
kat, kereskedők és iparosok részére számlákat, körleveleket,
üzleti- és pénztári-könyveket, árjegyzéket, falragaszokat stb. stb.

Mint szakember, ki a nyom-
dászatot tanultam, az erdélyi
részek legrégibb és legjobb
hírnévnek örvendő Lyceum-
könyvnyomdát néhány év
előtt megvettem s azt a leg-
modernebb igényeknek megfele-
lően rendeztem be, úgy hogy
a könyvnyomdai munkák
izléses és szakszerű kiállítás
tekintetében nemcsak a he-
lyi és vidéki, hanem bár-
mely elsőrangú
fővárosi könyv-
nyomdával szem-
ben is kiállok
a legnemesebb
versenyt.

Minthogy pedig a könyv-
nyomdát magam szemé-
lyesen vezetem, a nyomdai
munkákat megrendelő kö-
zönség egész bizalommal
fordulhat nyomdámhoz, mert
ugy a szép és csinos kiál-
lítás, mint az árak tekinte-
tében a legnagyobb meg-
elégedésre lesz kiszolgálva.
**Vidéki megrendelések a leggyor-
sabbán és kifogástalanul eszkö-
zöltetnek. A n. é.
közönség pártfo-
gását kéri teljes
tisztetéttel Gombos
Ferencz nyomda-
tulajdonos.**